

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum fratrum proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló”-cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szönt-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a „Dohánytözsédkben.”

Bokányi előadása.

A burzsoák és dzsentrik volt kaszinójában: a tóvárosi kör elzúlótt helyiségében Bokányi ur avatárját várják. Fél nyolc az óra s a világmegváltás csak 8 órákor fog kezdődni. Belépek a terembe. Még csak 30—40 főnyi közönség ásitgat, férfiak és nők vegyesen. Körülnézek s ismerőst pillantok meg. Fejér Róza, csendes, szelid leány, volt szolgálónk ül egy kályhatermétű elv-Zsuzsi mellett. Ez utóbbi egy öreg tanár ismerősöm lopás miatt elcsapott szakácsnéja. „Jónapot Róza, hát maga mit keres itt?” A leány arca vörös lesz, azzal a nagy lelki értékű vörösséggel, amit ezek a vörösek ki akarnak hazudni a nép arcából. „Csokolom kezét, tekintetes ur, hát más csak itt vagyok. A János mondta, hogy neki muszáj eljönni, hát aztán én is eljöttem.” Rámutatott egy öreg paraszt mellett ülő gyári munkásra, ki me-reven bámult a levegőbe. „Hát aztán maga sem hisz többé a jó Istenben?” kérdeztem tőle. „De-hogy nem, hiszen Isten nélkül nem élhet el a lelkes állat, de-ha már az emberem anyyi adót fizet ezeknek a demokarációnak, hogy én is hallgatók érte valamit!”

Leültem melléjük. A teremben kinos csend volt. Az egyszerű munkásokból szégyenkezett kijönni a szó ebben a fényes világítású teremben. A percek lassan cepekedtek egymás után. A

férfiak csendesen köpködtek, az asszonyok orrukat piszkálták, vagy kendőjüket igazgatták.

Lassanként szállingózni kezdtek a vezető elvtársak. Megvető orrfintorítással sietnek át a rosszul fűtött termen a podiumhoz közel álló kályha mellé. Hiába, jakabéknál is az melegsik jobban, aki közelebb áll a kályhához.

Most egy sötét ruhás, vékonypéznül alak jelenik meg, azzal a csodásan kifejező kereskedői mosollyal, mely egész fajára oly jellemző. A város egyik zsidó ügyvéde, ki jakabokban utazik. Minden évben más-más elvvel flörtöl, mert neki minden elvnek egy tartalma van: a képviselői mandátum. A bibliai farizeusoktól örökölt szerénységgel odaáll a podium mellé, hogy mjndenki lássa: Mintha mondaná: Jakabok, most nektek imádkozom, adjátok meg az én képviselői mandátumom és miénk lesz az ország.

Nyolc óra van. Az ajtó kinyílik, egyik elvtársban nekibődül a lelkesedés: éljen Bokányi!

Egy csomó hosszú haj jelenik meg. Közötte kondenzált önérzettel lépked egy alig Középter-Bokányi Dezső.

Kézzsoritások, orrfúvás, a terem megtelik. Egy szürke elvtárska lép a podiumhoz s olyan hangon, melyből kísir a háterincsorvadás, kijelenti, hogy ezután bizonyos estéken felolvasások

lesznek s hogy ezeknek tudományos felolvasás lesz a nevük s üdvözi Bokányit.

Elv-Zsuzsi éjten kiált s ez kicsalja a csak most vacsorázott közönségből a lelkesedést. Az éljenek a kezdődő emésztés szágát hozzák ki magukkal a levegőbe. A hagyma és kóser szafaladé szag bizonyos profétai ihlettséget kölcsönöz annak a levegőnek, melyen lehetetlen kezd Bokányit.

Képzelvek egy örülden dolgozó szélmalomba egy óriási tödöt: ez Bokányi Dezső.

Nyolc órától 10-ig üvölt és rángatózik fáradhatatlanul. Ha gesztusait géphajtásra s tüdejét fuvónak használná, de jóra való; becsületes munkás volna.

De nem ezt teszi. Ezzel az örült hadonázással elfogult lelkekbe karmolja belé a maga mérges gyűlöletet s tüdőjéből izzó szavakban köpi a tudatlan lelkekbe az elkéserevést, a cinizmust, a hazugságot. Ez nem beszéd: szennyes érzelmek exploziója égő ssavakban, örült mozgásokban.

A keresztény szocializmust támadja: „Honbörtöröl-börtüre az ő és újszövetséget, de szocializmust benne nem találtam. Ezt fölünk lopták, mert érezték, hogy most már e nélkül nem élhetnek meg.”

De egy pár explozív gesztus kirázza belőle

Az esti homály titka.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

Zsámbockiné sem különb a Deákné vásznánál. Hm! . . . Ezt a banális közmondás vágja oda a mulató kompániában a miniszteri titkár ur, Ráska Bence, leverve hanyagul a porcellántányérkába szivarjának hamvát, mint a hogy a női hírnév himpórást szokás egy szó odalegyintésével levérni.

Ez már bevett szokás a mai férfitársaságokban. Legalább sokjában. Főleg ott, a hová kalandokról ábrándozó s kalandokat mesélni tudó legények járnak. Vagy olyan férjek is néha, a kik mindenütt ott szeretnek lenni, csak éppen a feleségük mellett nem.

Ráska társaságában is ez volt a tónus. Nem lett volna modern kompánia, ha nem uralkodik benne ez a hang.

— No pedig az nem úgy van! hangzott vissza szelíden egy másik fiatalember hangja.

Less Gyulának, a kulturmérnöknek hangja volt. Ritkán beszélt. Hallgatóit, a míg mások meséltek; nevetett, ha tréfálták, boszankodott a rossz éleceken s hajtogatta tántoríthatatlanul és katonás pontossággal a poharakat. Be sohasem állított. Az önkéntesek közt és a tisztí mulatságokon, a táborban is azért volt olyan nagy becsülete, mert mindig józan maradt s végül is ő vitte haza a kapitányát, hogy a tisztikar szegényére az asztal alá ne kerüljön.

Ha egy-egy megjegyzést tett, annak okának kellett lenni.

Azért néztek rá meglepetve a többiek.

— De nem úgy ám; erősíté utólag.

— No pedig, a mit tudok . . .

Közbevágott Less Gyula, de higgadtan és szinte közömbös hangon:

— Nem tudsz te, pajtás, semmit.

— No már azt kikérem magamnak . . .

— Mit, pajtás? — szól rá flegmatikusan

Gyula.

— Hogy szavaimban kételkedjél!

— Ugy?

Ez a nagy nyugalom hántóbb Ráskára, mintha heves szótusába ereszkedett volna vele a mérnök.

— Sértés akar ez lenni?

— Először is te sértetted meg azt a nőt.

— Tehát különös érdekeidet érintettem?

A mérnök még mindig lassan, halkán felelgetett. Mintha csak ezzel akarta volna ingerelni a titkár urat. Legalább úgy érzé Ráska.

Talán azért vakmerősöködik, azért provokál ez az ember, mert legyőzhetetlen bajnoknak hiszi magát . . . Ugy ismerik mindenfelé. Legendákat mesélnek róla. De a legendákat szét is lehet vágni . . . Igen, egy kardcsapással. Ki is lehet lyukasztani. Egy golyóval. Mely bolond s nem engedi mindig kormányoztatni magát.

— Nekem semmi érdekem sincs a dologban.

Én csak arra kérek, hogy ne bántsd azt az asszonyt. Azért, mert ismerem. És ha ismerem, akkor elég ok nekem arra, hogy ne engedjem bántani. Értetlők?

De ezt már hangosan vágta oda.

— Értetlők! vágta vissza Ráska.

. . . Harmadnapra megvereledtek.

A nyilvános összeszólalkozás nem végződhetett másképen. Ráska nem engedett; Lessnek meg mindegy volt. A két tucat mellé ez a párbaj jó lesz jubileumnak.

Egész flegmával hasította végig Ráska felső karját.

A míg a titkár urat varrták, bocsánatot kért. — Ez nem elég, szölt Less Gyula határozottan.

— Nem elég? Szöltak a segítédek megdöbbenve. Ha újabb sértés történik, nektek kell kiállaniok a mérnökkel, arra pedig egy semmiségért épen nem vállalkoznak szívesen.

— Nem hát, felelt most a mérnök. Mert az én ügyem el van intézve; de azé az asszonyé nem. Azt tisztáznunk kell. Meg fogod vallani az asztaltársaságban őszintén, hogy mi adott okot gyanudra. Ez a becsület követelése. Ha nem teszed meg, akár fölialhatjuk a párbajt, ha meggyógyult a karod.

— Hogy mi vitt rá?

— Igen. Magunk közt leszünk. Ugyanazok, a kik a sértésnek tanúi voltak. Akkor majd én is meg fogom mondani, mért utasítottam vissza megjegyzésedet.

— Megnondom.

— Jól van. Most eredj haza s feküdj le két-három napra, hogy nagyobb bajod ne legyen. A mérnök kezét fogott vele s elment segítéveivel.

A következő heti közös vacsorán megnyilatkozott Ráska.

— Az asszony gyakran jár ki este. Férje keveset keres, adóssága is van, ezt mindenki tudja. De azért jól élnek. Az asszony nem jár ugyan áros ruhában, de ez arra is szolgálhat, hogy félrevezesse az embereket. Kis leányával már valóságos fényűzést miyel. Lehet, hogy az a büszkesége, hogy a gyermekei járjanak parádésan. Sokan minden áldozatra képesek az ilyen álbüszkeségért.

— Egyéb nincs? kérde Less Gyula.

— Nem elég, ha este lapuzás után maga jár haza, míg az ura otthon ápolgatja gyerekeit?

Mai lapunk 4 oldal.

ennek a mondásnak az emléket s ezt üvölti: „Igen, Krisztus kereszténysége a meztelítősök, a halászsók, a proletárok szocializmusa volt a római birodalom kapitalistái ellen.”

Az előbb olyan szorgalmas „bötüröl-bötüre” való olvasásban nem kapta meg s most egy frázis örült svungjában egyszerre rábukott a kereszténység szocializmusára. De azért elv-Zsuzsi, kire a volt gazdájánál eltöltött idő nagy műveltséget kent, oda sugta Fejér Rózának: „De logikusan (logikusan) szavaz.”

Azután neki táncol a történelemnek, vagyis, helyesen mondvá egybeköpdös egy olyan világ-históriát, amiben az emberiség aligha ismerne rá saját múltjára.

Mi a kereszténység érdeme? Hogy a szabadon kóborló magyarokból kiszéldítette az erkölcsöket s képessé tette őket a szolgaságra. Ugyan Bokányi ur, mondja csak, jobban szeretné-e, ha a nagy bőségben összerófatáskodott tulipánszettek helyett most is maga alatt kellene puhítani a nyers húst s Dréher-sör helyett lőtejet kellene innia? Különbösen erre a mélységes történelmi fel fogásra a mandátumban utazó ügyvéd olyan frenetikus tapsban tört ki, hogy egy szomszéd elvtársnak kellett megböknie: Elvtárs nagyságos ur, ne tapsolja ki a szót az ember füléből.

Azután úgy mutatta be a Koppány lázadását, mint a proletárság küzdelmét az uri kereszténység ellen. Szegény magyar nagyurak, kiket az ősi arisztokráta gőgs a tradíciók szeretete a kereszténység ellen hajtott, melynek hirdetőit parvenüknék nézték, hallatlanul komikusan néztek ki harci díszökben az alatt a proletár havelock alatt, mit Bokányi ur rájuk vélekedett. De a dolog rengeteg hatást kellett, míg a Fejér Róza férje is azt mondja: Na már én nem ismerem a történelmet, de ha én nem így voln, aszintom, hogy sehogyse volt.

Érdeme-e a művészet a kereszténységnek?

A középkori kereszténység kiszákmányolta a tudósokat és művészeket. Rájok parancsolt, hogy te csak szenteket és vallásos tárgyakat fogsz

— Igazad van, hogy este későn maga jár haza. Rendesen tízenegy felé.

— Nos?

— Nos, bevallom bűnömöt . . .

— Ahá, tört ki az asztal gunyos szisszenése.

— Igen, igen. Bevallom. Ami Ráska barátomat gyanúsításra indította, az egészen másra ösztönzött engem. Kedvet kaptam egy kis aszfaltbetyároskodásra. Láttam, hogy sebesen megy, de hátra-hátrarekintget; még inkább fölkelte gyanumát, hogy olyan hölgy, aki szívesen veszi, ha kísérik; csak még annyira nincs, vagy még annyira okos, hogy megtudja válogatni kíséreit. Megszólítottam. Még gyorsabban ment tovább. Valószínű, hogy lesújtó pillantással mért végig, de az esti homályban nem láttam, amint nem látta volna senki. Nem erőszakoskodtam, csak kértem, hadd kísérjem fel a lakására. Megengedte. No lám, gondolám, persze, hogy jó nyomon jártam. A kicsike csak kellett magát, de éppen olyan, mint a többi, ahogy Ráska barátom mondta. Vagy még furfangosabb és gonoszabb.

Az asztaltársaság alattomos mosolygással hallgatta a mérnök előadását. Hiszen ez eddig mind igazolja Ráska ítéletét. De mi lesz tovább?

— Mi volt tovább?

— Becsüngengettünk. A harmadik emeleten az udvarban lakott. Ez egy kissé furcsa. No de hiszen tisztességes hölgyként szerepel; természetes, hogy lakásában is meg kell őriznie a külszint.

Füülértünk.

Vidám ujjongás fogadta.

A gyerekek még fenn voltak.

A szoba rendes. Fűgő lámpa az asztal fölött s ott ül irásaira hajolva — a férj.

A társaság nevetésbe készült kitörni.

— No, no! Nem fogás volt, barátaim. Nem.

festeni és faragni. Na hát bizony azt nem lehet rossz néven venni a kalendárium-műveltségű Bokányi ur, hogy e művekből kiáradó ihletből nem tudja kiolvasni, hogy itt egy kórnak mindent átjárható eszméjéről s annak szükségességéről megnyilatkozásairól van szó. Az ügyvéd ur azonban e szavakra valóságos paroxysmusba esett. Most már hustalan bokáit is összeverte, hogy úgy hangzott, mintha két elátkozott biliárd golyó okvetetlenkedett volna egymás ellen.

Tehát a kereszténység nem fejlesztette, hanem meglátotta az ember lelkét: csak azt volt szabad kifejezni, amit a pápák, az urak parancsoltak. S két perccel később: Én és minden becsületes elvtárs csak olyan dolgot hirdethet, amit a program s a congresszus előír. Elv-Zsuzsi könnyezve sóhajtott: „Na de micsoda logikája van.”

„Kik építették fei a kulturát? Nem a kereszténység, nem a pápák, uralkodók, papok, hanem a kőbalták, az ekét fogó népek milliói.” — Bokányi ur, ön mint háztulajdonos tudhatja, hogy egy ház nem csak téglahordás, vakolatvetés, cseréprákás: hanem mindenekelőtt egy *idea*, a ház kigondolt alakja, mely csak egy egységes gondolkodó föben születhetett meg. A kultura épületének ez az *ideája* nem az öntudatlan munkás kezében, hanem éppen azokban volt, kik ép ez *idea* által lettek szükségszerűen uralkodó osztályá.

„Nem becsületes munkás az, aki spórol, aki garasokat tesz félre, mert ezzel megrontja feleségét, gyermekeit.” — Tanulság: ronisa meg azzal a pénzzel inkább a pártkasszát. Érdekes, hogy ezt a vagyonos Bokányi ordította s a vagyonos ügyvéd tapsolt rá.

De az ügyvéd a következő alkalommal mikor az általános szavazó jogért tüdősködött a szónok. Mintha egy mandátum hullott volna ebből a frázisból a markába, olyan kejesen vonaglott sovány képe s a nagy tapsolási igyekezetben még egymástól távol eső hajszájai is örült svunggal igyekeztek megközelíteni egymást.

Mindjárt megtudjátok. Bemutatott férjének. Hogy minő zavarban voltam, most már nem rajzolhatom le. Hogy miképen akart kérdőre vonni az ura, azt sem mondhatom el. Csak azt tudom, hogy bocsánatot kértem — s nekem, akít bátornak tudtok, volt erre is bátorságom — s leg-sajóbb ítéletem az volt, hogy a bocsánatot megkaptam. És eljöttem szégyenkezve. Persze azt hiszitek, hogy ezzel megelégedtem. Oh nem. Ez nem volna fölmentés annak a nőnek. Megtudakollam azt, amit magyarázatul a férj adott. Igaz volt egy szőig. Az a nő minden este nyolctól tízenegyig egy tánciskolában zongoráz. Akkor a képzettsége nincs, hogy velétyátása leheszen a zongoratanítónőknék, elfogadta tehát ezt a sokaktól talán megvetett alkalmazást és végzi dolgát becsületesen, hiven. Kap mindennap öt forintot. S a férje meg hadd visz munkát s végzi játszva, míg gyermekei anyjukat várva ugrálnak-bugrálnak körülötte. Kénytelenek megszokni a fennmaradást, mert nem egyszer csak akkor kapnak vacsorát, amikor az anyjuk hazajön.

Ti nem ismertek ilyen asszonyt. Én sem ismertem eddig. És nincs fogalmam róla még ma sem: minő szeretettel ölelhette keblére a remegő asszonyt férje azután, mikor én kábultan, önmagam előit píruva, letáncoltam a lépcsőn. De ugy rezeg előtem ma is egy álmokép, mintha a megdicsőült szerelem fényözönét látnám a kis asztal fölött, mintha az ujjongó gyermekek ajkán a szeretet himnusza zengene . . . Azóta sem láttam azt az asszonyt s nem is akarom látni. De most nevésetek és ítéletek megint fölötte. Itéletetek, ti bátor férfiak!

Sziklay János.

Nem folytatom tovább ennek a tragikomikus handabandának a leírását. Az értelmét kereselem.

Mit csináltak itt? Marták, rugdosták, rágalmazták Európa 2000 éves kulturáját, a kereszténységet! Piszkos szavakkal dobálták meg a magyarországi kereszténység egy nagy lélek-emberét, Prohászka püspököt. (Ez a sár, mit marája dobtak, nagyobb tisztesség adás rá nézve, mint egy királyi érdemkereszt.) Beszéltek arról, hogy minden, a kereszténység is a zsidók munkája. Hogy a zsidó jó, intenzív elvtárs, kit szeretni kell.

Miért tették ezt? Ezeknek a proletárságban utazó jakaboknak a céljuk ugyanaz, mint a lipótvárosi milliomosoknak: meghódítani, kizsebelni a keresztény Magyarországot. Csak az eszközük más. A milliósok szemita faj szellemi és anyagi téren öntudatosan folytatja rituális gyilkosságát a keresztény társadalom ellen.

És mi ne panaszkodjunk. Örüljünk, hogy élünk. Ha rágalmaznak, ha hazugságokkal dobálnak, ha gyűlölettel égő szavakkal kiégetik népünk ből a becsületet, ha lelkünk legszentebb érzelmeit lábbal tiporják, ha közéletünk megfertőzik, ha iparbecsületünk tönkresztrájkolják: huzzuk meg magunkat. Saját vérünk ből való paralízis erőnk egy bűvös szóval: neked *szabadelviünek* kell lenned. S erre a szép szóra el kell dobnunk a fegyvert s némán kell néznünk, hogy egy pár vigéc egy pár ezer balekkel hogy metéli körül ezt a szerencsétlen országot.

K.

UJDONSÁGOK.

A Nándor-váratna Társulat ma délelőtti közgyűlést tartott a vármegyeház kistermében gróf Széchenyi Sándor főispán, v. b. t. t. elnökléte alatt.

A közgyűlést választmányi ülés előzte meg. Az elhunyt pénztárnokról, id. Turi Antalról kegyeletes szavakban emlékezett meg az elnök s egyuttal jelentette, hogy a pénztárnokról állásra három pályázat érkezett be, Schier Lajosé, Tóth Dezsőé és Hesky Imréé. A választást a következő eredménnyel ejtették meg: Tóth Dezső 5, Hesky Imre 4, Schier Lajos 3 szavazatot kapott. Tóth Dezső volt gazdatiszt lett az új pénztárnok.

A választmányi ülést ugyancsak Széchenyi Sándor gróf elnökléte alatt közgyűlés követte.

A társulat érdeműs elnöke, Zichy Nándor gróf v. b. t. már 50 év óta szolgálja nemes áldozatkészséggel s ügybuzgalommal a társulat érdekeit. Ebből az alkalomból Széchenyi Sándor gróf meleghangú beszédben méltalta érdemeit s azt az ügybuzgalmat, mellyel a nemes gróf a társulat érdekeit védte s a virágzás magas fokára emelte. Indítványára a közgyűlést sürgönyileg üdvözölte Zichy Nándor gróft. Egyuttal elhatározták, hogy üdvözölj iratot intézzen hozzá, melyben szereteükről, nagyrabecsülésükről biztosítják. Az üdvözölj irat megfogalmazására Tóth Ödönt, Tolnavármegye főügyészét kérik fel.

A Bucsuszó. Midőn Székesszékfehérvárról és megyéjéből családommal távozom, barátainknak, jóakaróinknak és ismerőseinknek nagyrabecsült szeretetükért és tiszteltükért szíven melegével mondok köszönetet. A Mindenható áldja meg mindannyiujukat szíves vendéglátásukért, melyre méltatlan soha sem voltam. *Szentgericzai Nagy Géza*, Tordaaaranyos vm. kir. s. tanfelügyelője.

Tisztujtás. A 22-én tartandó vármegyei tisztujtás a klatások szerint minden nagyobb eshetőség kizárásával csendes mederben fog lefolyni. Hite-halma sincs annak a nagy arányú kortcskedésnek, mely megelőzni szokta a vármegyei tisztujtásokat. Régente az előzmények és következmények olyannyira megmozgatták a vármegye életét, hogy öröm volt nézni. A tisztujtásnak patriarchalis fázisai mindinkább elvesznek a megváltozott viszonyok csörtéteiben. A 22-én

végbemenő vármegyei tisztújítás meglepetést egyáltalában nem fog szülni. A pályázat határideje lejárt s nem érkeztek be pályázatok, melyek a választás esélyeire kombinációt adhatnának. Csak a légi tisztviselő pályázat.

— **Párbaj után.** Néhány hónap előtt egy hírlapi polemikából kifolyólag, Tóth Artur, a Székesszéki Hírlap fel. szerkesztője párbajra hitta Singer Ernót, egy fiatal filozoptert. Az ügyet érdemében leárgyaltak akkor lapunk hasábjain. Tóth Artur, az „öreg ur” fiatalos hévvel megvagdalta a legkénykedő „gyereket.” A mulatság bőjtje tegnap következett el a törvényszéknél. Tóth Arturt a törvényszék, tekintettel arra, hogy párbaj miatt többször volt már büntetve, 8 napi államfogházra ítélte, míg Singer Ernó 4 napot kapott. Tóth Artur sietett az ítéletben megnyugodni, míg Singer-Ernó felebezzett.

— **Karácsonyfára.** A jó szívek jóindulatát szeretettel hívjuk fel a városi árvaház, valamint a tanonc otthon növendékeinek karácsonyfájára. Ott az apátlan anyátlanok árvasága, itt szintén a szülői otthon hiánya kopogtat az irgalom ajtaján. Jó emberek ne zárjátok be előttük szíveiket. Az árváknak Vinczy Imre v. a. szászmezői, az inasoknak Pausch Rafael igazgató is elfogadnak adományokat.

— **Hatósági cselédszervező.** Nagy fontosságú intézménynek az alapját rakta le a bizottság, amelyet a közgyűlés a családügyi tanulmányozására küldött ki.

Legutolsó üléséből kifolyólag ugyanis a bizottság egyhangú megállapodás alapján előterjesztést tesz a közgyűléshez, amelyben a hatósági cselédszervező és cselédotthon felállítását javasolja.

A bizottság beható tanácskozás alapján készült előterjesztése a mai tirthetetlen állapotokra való tekintettel a cselédszervező hatósági kezelésbe való vételét immár elodázhatalannak tartja. A mindenre kiterjedő figyelemmel készült javaslatból kiemeljük a következőket:

A cselédkövetést teljesen a város veszi kezébe, és az ezzel járó dolgok ellátására egy hivatalnokot alkalmaz. Előjegyzési díj címén 40 fillért, fizet a cselédkereső, szegődési díj címén pedig a cseléd és gazda együtt (mindegyik felét viseli a költségeknek) a havifizetés 10%-át. Ha a szerződteit cseléd meg nem felelné, szegődési díjat nem kell megégszer megfizetni.

A hely nélkül való cselédek elszállásolására a város egy kisebb szobát (irodai célokra) és egy nagyobbát bérel, amelyben legkevesebb 12 ág elhelyezhető. Ez lesz a *cselédotthon*.

Öszinte örömmel adjuk hírt olvasóinknak mindezt, mert megvagyunk győződve, hogy az eddig tapasztalt számtalan visszaélések egyszerűsmindenkorra véget vet és a *cselédkeresés* megjavítása érdekében nagy missiót teljesít.

— **Kereskedelem.** A miniszter megengedte, hogy folyó hó 22-én vasárnap, tekintettel a nagy forgalomra, az üzletek déli 12 óráig nyitva maradhassanak.

— **Rendőriskola.** Szánalmas viszonyok közt éledgel a mi rendőrségünk. Először is oly kicsiny a létszáma a város nagyságához mérten s a bünesetek nagyságához mérten, melyeket a nemes város termel, hogy a rendőri ügyek pontos végzése a legnagyobb mértékben megerhelik azt a 26 embert, ki rendőri szolgálatokat végez és ennek dacára olyan fizetésben tengődik, hogy annak megemlést nem tartjuk méltónak a teljesített szolgálatokkal szemben. Valahára mégis gondolnak a rendőrségre. Február elsején rendőriskola nyílik, melynek hivatása lesz a megkívánható színvonalra emelni rendőrségünket. Hát a létszám felemelés és fizetésrendezés még meddig marad?

— **A Korcsolyázó Egyesület** vasárnap d. e. 11 órakor közgyűlést tartott, melyen Reé István elnökölt. A közgyűlés a folyó ügyeket intézte elsősorban s kimutatást közölt az egyesület vagyoni helyzetéről. Ezidőszent mintegy 190 tagja van az egyesületnek. A tagok ezután 5 koronával vált-hatják meg jegyüket a korcsolyázás idejére.

— **Pardon!** A szocialdemokraták meg vannak ijedve. Az utóbbi időben annyi mindenféle történt ellenük, hogy föltétlenül reparációra volt szükség. Ezért jött le hétfőn este a központból Bokányi Dezső szocialista fő-fő-agitátor. Hallgatói lehetnek vagy 1500-an. Beszédét a s annak érdemével lapunk vezető helyén foglalkozunk.

Azon előfizetőinket (ha szabad őket ezzel a rajuk nem illő kifejezéssel szólítanunk), a kik lapunk előfizetési díjával mindaddig hátralebb vannak, nagyon kerjük a be nem küldött összeg szíves utalványozására. Nekünk kötelezettségeink vannak nemcsak olvasóinkkal, hanem a nyomda, posta stb. költségeivel szemben is. Kötelezettségeinknek pedig — a mint olvasóink meggyőződhetek már róla — mindig pontosan igyekszünk megfelelni.

Bátorkodunk előfizetőinknek figyelmükbe ajánlani, hogy a hátralek beküldésével a jövő esztendőre is előre lehet fizetni. Így legalább a régi mulasztás reparálódik.

Kérjük azokat is, a kik lapunk felelős szerkesztőjének ujabban megjelent kötetére: a Vidám órák-ra előfizelni óhajtának, egy füst alatt ezt az örömet is megszerezhetik. Melegen ajánljuk a Vidám órákat olvasóhözöknek is.

A Vidám órák előfizetési ára 1 kor. A Hét orrságnak keressülj „ 1 kor. Az Éjjeli nap orrságában „ 1 kor.

— **Perselyfosztogató.** Ezuttal s már második esetben a Szent Ferencrendiek templomában történt perselyfosztogatás. Ugy látszik, a fosztogatók legújabbban a templomok pénzét irygyelték meg s ezekre vetik ragad's kezüket. A Ferenciek templomában tegnap reggel a sekrestyés észrevette, hogy a templomajtó közelében elhelyezett perselyben tolvaj kezek garázdálkodtak. A persely felfeszítve s nyitva állott. A tényállásról azonnal jelentést tett a zárdafőnököknek, ő pedig a rendőrségnek adta tudomásul az esetet. Szerencsére a perselyben nem lehetett több néhány fillérnél, épen szombatot ártítotték ki egész tartalmát. Mindezek dacára a rendőrség erős nyomozást indított a fosztogató lefűlésére. Azt hiszik, hogy a fosztogató ugyanaz volt, ki a nemrég történt perselyrablást elkövette.

— **Békesség.** Hirt adtunk arról a differenciáról, mely az öreg-utcai közs. elemi leányiskolánál alkalmazott tanítónők és Almássy Ferenc, helyettes vezetőtanító között támadt. Örömmel vesszük most tudomásul, hogy ez az ügy Almássy Ferenc lovagias eljárásával békés uton befejezést nyert.

— **A puszták világából.** Durva házsártos ember volt Franyó György, ki a Dunapenteléhez tartozó Dunadűlőtanya bérése. Nem jó viszonyban élt a tanya népével, durvaságai, kegyetlenségei elidegenítették tőle mindenkit. Sőtét, rideg lelkű ember családjá elképzelhető szenvedésben, bánatmalakban sanylett. Nem volt nap, hogy a kegyetlen bánásmód dacára is hű feleség ne ontotta volna fájdalomnak könnyeit. A rettenetes családi körülmények közt nevelkedett gyermekek félve huzódtak el, ha apjuk morc tekintettel belépett a házba. Mindannyiszor kijárt a verés és az éktelen szitok. 16-án meg Franyó György kizavarta az egész családot a fagyos, hideg téli éjszakába. A szerencsétlen teremtések Horváth Józsefnél, az édesanya bátyjánál kerestek menedéket, ki látva sógorának gonoszságát, felkereste őt s szemére hányta istentelenségét. Ez a szó még inkább fokozta ádáz lelkének háborgását, dühében elvakulva lekapta szobája falán lógó puskáját s azzal úgy vágta fűbe sógorát, hogy az nyomban összeesett. A megvadult ember még ezzel sem elégedett meg, a puszkával addig ütötte a földön heverő sógorát, míg mozogni tudott. A haláleset híre összefutott a tanya s elfogták a gyilkost. Időközben megérkeztek a csendőrök s beiktették az adonyi járásbíró sá borítónébe. A szegény családán s az ártatlan gyermekek pedig fájdalommal ontják könnyeiket.

— **Furfangos látogató.** Hekkel József, helybeli pékmestert a nyár folyamán meglátogatta

egyik kedves barátja, Magyar György Csongrádról. Hekkel József tejbé-vajba fűrésztötte: a rég nem látott jó barátot, ki tőle telhetőleg igyekezett is kihasználni a vendéglátás előnyeit. Ebben annyira elment, hogy barátjának aranyláncát, pompás tula óráját és pisztolyát is lefogalta a magá javára Hekkel uramnak tudta és beleegyezése nélkül. Az említett tárgyakkal megerhelve aztán a nagy világnak látott. A hoppon maradt jóbarát aztán minden törekvésével kereste a módot és eszközöket, hogy elidegenített jószágait visszaszerze. Ebbeli vágyait elégitette ki a mai törvényszéki tárgyalás, mely a lopott tárgyakat neki visszaszolgáltatta egyben pedig utalajdonitójukra 2 havi fogházat mért.

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló tegegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viseltetnek a SCOTT-féle Emulsió iránt, mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető

legjobb erősítőszert.

Az Emulsió vándorlásánál a SCOTT-féle nádazár védi meg a hatást — a hatást kérjük figyelembe venni.

Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált, kifűtűnő szert kellene használniok, a mikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 60 fillér. Kapható minden gyógytárban.

— **Vigyáztalan kocsis.** Takács András utjavításra szolgáló törmeleket hordott a homokoson s mit gondolt azzal, hogy a Horváthék portáját feltűri kocsija. S mikor Horváthné reáripakodott, a szitkozódó szavakat szépen eleresztette a füle mellett. Epen utban volt Horváthék előtt, mikor egy sereg gyerekek találkozott. Horváthék boszuságára azért is a lovak nyakra közé csörrentek, jelezve, hogy fittyet hány azok intelmére. Csakhogy megjártá az egyszer, a gyors tempóban forgó kerekek eltiportak egy fiut, a kis Erdélyi Miskát. Szegény kis gyerek két álló héd alatt gázolta végig a betegséget. Takács András gondatlansága miatt fejlemtették a törvényszéknek, hol 1 havi fogházbüntetést és 10 korona pénzbűntetést szóztó rá a bíróság.

— **Verekedő kocsisok.** Kis Imre kislángi földmives és Szilasi János helybeli fuvaros a Berger-féle vendégloben összeverekedtek, minek következményeként Kis Imre véres fejjel kért magának elégtételt a rendőrségen. A verekedő közvetlen elzáménya az volt, hogy Kis Imre megette Szilasi lovának abrakját. A bíróság vette kezébe az ügyet.

— **József főherceg tehene.** Egy jól megtermett tehén legelgetett az alcsuti mezőn. Drexler János acsai legényke, kit arra vetett a sors, sehogysem tudta elnézni, hogy a tehén magára hagyva kőszáljon a mezőn. Pártfogása alá vette. Elvitte Mányba, hol eladásra kínálhatta. Epen mikor Végh János gazda akarta lefizetni a kerek 500 pengő vételért, jöttek a csendőrök. Természetes, hogy befellegzett a sok szép remény. A mai törvényszéki tárgyalás volt hivatta a tehén hovartartozóságát megállapítani, mely tisztázva a tényállást, az élelmes legénykét három hónapi fogházbüntetésre ítélte.

— **Agancsotolvaj.** Nagy József csákvári földmives kleptomániában szenved. Ha csak szerét teheti irgalmatlanul hatalmába keríti a más jószágát. A mai törvényszék is ily nemű manipulációi révén foglalkozott vele. Ezuttal azt bizonyították rá, hogy Veihammer Rezsőtől tyukokat, Kohn Adólfól pedig szarvascsaut emelt el a tulajdonosok beleegyezése nélkül. 3 havi fogházbüntetést kapott.

— **Amazonok.** Mulatságos történetek voltak tanúi a sasutcaiak a minapában. Két négyéből kikelt némbor, Szekeres Gyuláné és Fischl Mária üldözte egymást iramodó léptekkel holmi kis ösz-szezdülő szöbészéd után. Nyilvánvaló, hogy elfogadható elégtételt kívántak venni egymástól. Így a családi jellegű ügy a nagy nyilvánosság elé került az eset mulatságos fázisában. A Sas-utcán utolérték egymást, hol Szekeresné képen teremtette ellenfelét. Persze az sem hagyta magát, öltre mentek, majd egymás hajába kapaszkodtak bele. Ki tudja meddig foly a küzdelem, ha időközben meg nem jelennek a színen a rendőrök, kik ki-egyenlítették a kiélekedett ellentéteket. Szekeresné asszonyt, az egész galiba főközöját 2 napi du-tyira marasztalták.

— **Az Iskola-utcai verekedők.** Hirt adunk arról, hogy a hétfőre virradó éjszakában két ellen-séges banda összeverekedett az Iskola-utcában. A hirhez adalékul még azt is hozzá tehetjük, hogy a verekedők elvtársak voltak s a verekedést az elvtársi öntudat és elvtársi erkölcsök megnyi-latkozasként követték el. Meg volt a rendőrkapi-tányi ítélet: a három elvtársat összesen 24 napi elzárásra marasztalták a városi fogházban.

— **Ütközés.** Müller Péter martonvásári lakos április 22-én dinom-dánomozó ujjoncokat vitt a váli sorozásra Kajászószentpéterről. Ütköz-ben találkoztak Német István falubelijükkel, ki lónáton nyargalozott hazafelé. Müller Péter paj-kos, jó kedvében rásuhított Német lovára, mitől az megijedt, megugrott s ledobta lovasát. A súlyos esés meglekelte Német István fejét, ki csak 4 hónap alatt heverte ki a sebesülést. Müller Péter gondatlansága miatt törvényes eljárás alá került. Gondatlanságából okozott súlyos testi sértés miatt 14 napi fogházat kapott, azonfelül kötelezték az összes költségek megfizetésére.

SZÍNHÁZ.

Kedd, dec. 17-én.

As eszményi férj. A ki tulajdonképen nem eszményi férj. Vagyis olyan, mint a milyen az emberek nagy átlaga lenni szokott, hogy még a legjobbban is vannak tévedései. A mely pszicho-logiának, a mellyel Wilde Oszkár az ő műveit írja, egy újabb bizonyítéka ez.

Sir Robert Chiltern (Kovács) az eszményi férj egy izben nagy botlást, szinte hazaárulást köve-tett el, amikor a suezai csatorna részvényeinek títját egy börzianernak eladta. Maga nagy vagyon ura, felesége (Holéczi) bálványozza s a férfiak eszményének nevezi. Egyszerre megjelenik a színen Cheveleyné (Tomborné), a ki ismeri Chiltern té-vedését és azt a maga anyagi előnyére akarja ki-használni s Chilternt rá akarja bírni egy argenti-nai vállalat támogatására a parlamentben. E körül forog a játék. Chiltern először visszautasítja, de látja, hogy a gonoszlelkű asszony leleplezése egy nap alatt teljesen tönkreteszi fényes karrierjét. Beleegyeznek. De jön felesége, majd barátja Lord Goriug (Déri) a kiknek megígéri, hogy nem hajt Cheveleyné szavára. Az leleplezéssel fenyegetőzik, de ebben megakadályozza Lord Goriug, a ki fel-fedezi róla, hogy közönséges szélhámosnó, a ki karperecet lopott. Cheveleynének még egy tit-kártya kerül a kezébe. Chiltern tanácskérés cél-jából egyedül megy Lord Goriughoz, ezt ő rosszra magyarázza, de végül ez a manőver is rosszul sül el. A házastársak boldogok lesznek, sőt az egyik legszimpatikusabb és a komor esz-mények közé annyi édes bohóságot régtől Mabel Chiltern (Csendes) is férjét kap Lord Goriug személyében.

A darab, egy-két derültebb epizódot kivéve komoly, mely pszichológiával, nagy emberismer-ettel íródott. A megrázó jelenetek nem hiányoz-nak, bár inkább csendes folyásnak nevezhetjük. A főszerepet Kovács játszotta. Öszintén örülünk, hogy ezt a komoly, tehetséges művészt, a ki annyi okossággal, értelmiséggel és rutinnal ját-szotta meg ezt a nehéz szerepet, a hozzája illő körben láttuk. Nagyon meglátszik rajta, hogy nem köznapi tehetség s talentumát nem vidéki bretilin kezdte érvényesíteni. Holéczi méltó volt hozzá, sok dicséretet és elismerést érdemel. Déri hasonlóképen. Szatmáry szintén neki illő szerep-

ben játszott ügyesen és sikerrel, a folyton alkal-matlanokodó apa szerepében. Csendes, Alisz, mint egyébkor, most is egész program, valódi édes alakítást tesz, a ki mindenkit hangulatra ragad.

A közönség tisztességesen tölt hazát csinált és érdeklődéssel élvezte az Eszményi férjet.

Szerda, dec. 18.

Az Istenhegyi székely leány. Hiába! Jókai csak Jókai marad. Száz esztendő múlva is élvezni lehet. Persze regényben jobban, mint színpadon. A bűvös mesemondó, a kit nyitott ajakkal hall-gatunk, a ragyogó szellemű humorista, az idyllikus édes jelenetek páralan tehetségű, poetikus lelkű szerzője, feledhetlen s ne is legyen feledhető soha. Az istenhegyi székely leány a vár-urnője, a Dekameron egyik legremekebb darabja. A ki két alakban jelenik meg s a kezéért minden ál-do-zatra kész vitézek közül végre is Adorján lesz. A várat szorongató ellenséget, a pipolya tatár Khánt lefogyverzi kedvességével s végül kezét nyújtja szíve választottjának. Elvettük a mesét, a tiszta, idyllikus mesét, még inkább azonban az édes, fübe mászó muzsikát. Kormos (Adorján) ismét remekelt a szép hangjával. Hidy vízont a szépségével s a természetvel igyekezett hódítani. A malomkő nagyságu csokrot azonban Kormos kapta. Szépek voltak Medgyaszay énekszámai is, a ki ma újra csillagolta tehetségét. Bátorri való-ságos kabinet alakítást csinált a tatár Khán alak-jából, úgy, hogy vége-hossza nem volt a jókedvnek. Neki való szerepben láttuk Inkeyt is, mint örmény kereskedőt, ámbár sajnálattal konstatáljuk, hogy a legkihazánálhatóbb jeleneteket pl. mikor börtönbe viszik — szinte egészen eladott. Ráthonyi Stefin is aligha sajnálkoztak hamarjában akkorát, mint a mai táncában. Hiába! hiába! a ki nem tud arabusul...

A publikum meglegedett félhállal, a di-rector kevésbé fűtött színhállal s azért nem is nagyon sajnálták, mikor odébb állhattak egy házzal.

Reméljük azonban, hogy egy-két estét ren-desen: vagy zónában kitölt még az Istenhegyi székely leány.

IRODALOM.

A VIII. katolikus nagygyűlés évkönyve. Az Országos Katolikus Szövetség kiadásában megjelent a VII. katolikus nagygyűlés évkönyve 320 oldalra terjedő kötet eredeti kéziratok és gyorsírói feljegyzések alapján közli a katolikus nagygyűlés hiteles naplóját, az összes alhangzott beszédeket és indítványokat. Az évkönyv a nagy-gyűlés résztvevői számára igen kedves és hasznos emlék lesz. Azoknak pedig, akik a nagygyűlésen nem vehettek részt, hű és teljes képet kapnak a nagygyűlés lefolyásáról. Nagyon jó segéd könyv lehet e kiadvány egyesületi vezetők számára. Az évkönyvet Szentiványi Károly, a Kath. Szövetség igazgatója állította össze. Ara 2 korona. Megren-delhető s Katolikus Szövetségnél Budapest, VIII. ker., Szentkirályi utca 28.

Nagy karácsonyi kiállítás!

SCHMELZER JAKÓ

Székesfehérvár, Nádor-utca 6. sz.

Ezeltől:

Szekerák és Hornyánszky.

Alapított 1803.

Legrégibb és előnyösen ismert norinbergi díszmű, fegyver, hangszer és játék-áru tárlatát a n. é. helybeli és vidéki közönség kegyes partfogásába ajánlja, hol óriási választékban meglepetésszerű mű-iptár-tyak jutányos, szabott árakon kaphatók.

SCHNETZER NÁNDOR

üveg- és porcellán-kereskedése

Székesfehérvár, Szögyény-Marich-utca 5.

Ajánl **Karácsonyi és Újévi ajándékoknak** alkalmas cikkeket.

CZIMBALMOK, ZONGORÁK

nagy választékban, 10 évi jótálás mellett
részletfizetésre is kapható bármilyen hangszer

HEIN MARTON

mű-hangszer készítő

Székesfehérvár, Kossuth-utca 2. sz.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.